

СЕКЦІЯ 3. ДЕТЕРМІНАНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОВИХ ІНСТИТУЦІЙ

Гаран О. В.

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та господарського права,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ОТРИМАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ПО ДОГОВОРУ ОBOB'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Чинне законодавство передбачає, що постраждалі у дорожньо-транспортній пригоді (ДТП) можуть отримати відшкодування.

Максимальна виплата потерпілому, яку може здійснити страхова компанія за обов'язковою автоцивілкою, складає 130 000 грн за майновими збитками та 260 000 грн - за збитками, спричиненими життям та здоров'ям. А в той же час, в 40% випадків ДТП, збитки нанесені майну потерпілих, значно перевищують 130 000 грн. [1].

Вирішити цю проблему можливо шляхом отримання полісу добровільного страхування цивільної відповідальності і за рахунок якого можливо збільшити страхове покриття до 1 000 000 грн.

Але для отримання відшкодування необхідно дотримуватися умов передбачених нормами чинного законодавством.

До таких умов відносяться: 1) наявності забезпеченого транспортного засобу; 2) дотримання процедури фіксування ДТП; 3) дотримання процедури звернення до страхової компанії; 4) дотримання процедури нарахування виплати та їх здійснення страховою компанією.

Фіксування ДТП можливо двома шляхами:

А) складанням європротоколу;

Б) складанням протоколу ДТП представниками органу чи уповноваженого підрозділу Національної поліції.

В Україні діє спрощена система фіксації обставин ДТП із використанням Повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду (європротоколу), що є передумовою для переходу до прямого врегулювання.

Дуже багато проблем виникають якщо складається європротокол. Наприклад, європротокол складається у випадках передбачених пунктом 33.2 статті 33 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [2], зокрема:

- у разі настання ДТП за участю лише забезпечених транспортних засобів;
- за умови відсутності травмованих (загиблих) людей;
- за згоди водіїв цих транспортних засобів щодо обставин її скоєння;
- за відсутності у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, ці водії мають право спільно скласти повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду.

Складання європротоколу звільняє водіїв від обов'язку інформувати відповідні підрозділи Національної поліції про ДТП та мають право залишити місце дорожньо-транспортної пригоди.

Постанова Верховного суду у справі № 728/682/17 від 17 квітня 2019 року [3] передбачає, що європротокол складається лише при сукупності усіх умов визначених статтею 33 «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Постанова Верховного Суду у справі № 728/682/17 від 17 квітня 2019 року [3] передбачає, що учасникам ДТП за відсутності хоча б однієї із умов перелічених у статті 33 Закону України № 1961-IV, під час ДТП необхідно діяти відповідно до вимог п. 33.1.1 статті 33 Закону України № 1961-IV [2] та пункту 2.10 Правил дорожнього руху [4], здійснити певні дії, зокрема:

- повідомити про ДТП орган чи уповноважений підрозділ Національної поліції; - записати прізвища та адреси очевидців; - чекати прибуття поліцейських; - самотійно не залишати місця події.

Але ,якщо враховувати європейський досвід - поліція бере участь у оформленні ДТ П лише при наявності збитків життю або здоров'ю.

Також важливою умовою отримання страхового відшкодування є дотримання строку звернення із заявою до страховика винної особи для отримання страхового відшкодування якщо шкода заподіяна майну потерпілого.

Постанова Верховного суду від 02 травня 2018 року у справі №352/2740/14-ц [5] і Постанова Верховного суду від 05 червня 2018 року у справі №910/7449/17[6] та норми статей 35 та пункту 37.1.4 статті 37 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» передбачають, що після настання страхового випадку (ДТП) необхідно на протязі одного року звернутись із заявою до страховика винної особи для отримання страхового відшкодування якщо шкода заподіяна майну потерпілого, і трьох років, якщо шкода заподіяна здоров'ю або життю потерпілого, з моменту скоєння дорожньо-транспортної пригоди.

У Постанові Верховного суду у справі № 204/3413/16-ц від 31.10.18р. [7], Верховний суд дотримується позиції, що складаний європротокол не буде підставою для отримання страхового відшкодування у випадку коли невиконана хоча б одна з обов'язкових умов для його складання.

У Постанові Верховного суду у справі №910/7449/17 від 05 червня 2018 року передбачено, що страховик має право за полісом обов'язкового соціального страхування цивільної відповідальності цивільної відповідальності власників транспортних засобів відмовити у здійсненні виплати страхового відшкодування у випадку пропуску встановленого строку на звернення до нього із заявою про його виплату. Також, Постанова

№ 910/7449/17 від 05 червня 2018р. акцентує увагу, що звернення до страхової компанії з заявою не залежить від суб'єкта звернення [6].

Список використаних джерел

1. Добровільна автоцивілка. URL : <https://arx.com.ua/produkty/avtotsyvilka/dobrovilna-avtotsyvilka>
2. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закону України від 01.07.2004 № 1961-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>
3. Постанова Верховного суду у справі № 728/682/17 від 17 квітня 2019 року. URL : <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/81722026>
4. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п>
5. Постанова Верховного суду від 02 травня 2018 року у справі №352/2740/14-ц URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73770495>
6. Постанова Верховного суду від 05 червня 2018 року у справі №910/7449/17 URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74838785>
7. Постанова Верховного суду у справі № 204/3413/16-ц від 31.10.18р. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77801491>